

[Boligministeren]

sion, vi tidligere har ført under behandlingen af et særskilt lovforslag her i Tinget.

Men jeg vil gerne gentage det, jeg sagde for et øjeblik siden, nemlig at jeg faktisk er principielt positiv over for de to seneste ordføreres synspunkter. Jeg mener faktisk, at der ligger meget i de bemærkninger, også fru Kirsten Jacobsen kom med i den første del af sit sidste indlæg her. Det er altså nødvendigt, at man bliver lidt mere økonomisk bevidst, for nu at sige det meget diplomatisk, med de midler, vi her taler om, netop med henblik på at sikre, at flere mennesker får glæde af de midler, og at vi løser flere problemer for de samme penge.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Ahlmann-Olsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 5:

Forslag til folketingsbeslutning om fremme af beskæftigelsen i bygge- og boligsektoren.

Af Baadsgaard (S) m.fl.
(Fremsat 8/10 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Boligministeren (Svend Erik Hovmand):**

Socialdemokratiet opfordrer i dette beslutningsforslag regeringen til at tage initiativer på en række områder – det er jo et ganske omfattende forslag, vi her stilles over for – alt sammen med henblik på at øge beskæftigelsen i byggebranchen og dermed udnytte den ledige kapacitet, som branchen desværre har.

Jeg vil gerne indlede med at sige, at jeg er glad for, at Socialdemokratiet også vil bidrage til – og det ville da også være underligt andet – at vi kan opnå en øget aktivitet i byggesektoren, og elementerne i forslaget ligger jo på mange områder tæt på regeringens egne overvejelser. Regeringen er enig i, at der er behov for at øge aktiviteten ved vedligeholdelse, forbedringer af boligmassen, og jeg er meget positiv over for en drøftelse heraf.

I den forbindelse vil jeg gerne understrege, at regeringen faktisk allerede gennem de sidste par år har gennemført en række initiativer med henblik på at fremme denne omstilling i byggesektoren, og jeg har eksempelvis så sent som for nogle få uger siden fremlagt en såkaldt 10-punkts-plan, der indeholder foranstaltninger, som på samme tid øger beskæftigelsen på bygge- og anlægsområdet og fremmer væksten på længere sigt.

Vi er således godt i gang med forskellige initiativer, og jeg vil nu knytte nogle bemærkninger til de enkelte punkter i det socialdemokratiske beslutningsforslag, som er fremsat til drøftelse netop i dag. Jeg vil også i den forbindelse gøre et par parallelle bemærkninger til nogle af de forslag, jeg nævnte i den såkaldte 10-punkts-plan.

For det første om tilskudsordningen: Socialdemokratiet foreslår, at tilskudsordningen for forbedringsarbejder forlænges til den 31. december 1994 og gøres mere attraktiv for lejere, idet der ved en demokratisk beslutning blandt beboerne skal kunne træffes beslutninger om at anvende tilskuddet til arbejder på ejendommen eller i de enkelte boliger.

Regeringen ønsker også en forbedring på dette område. Derfor har jeg i 10-punkts-planen foreslået, at ordningen forlænges med et halvt år, samt at rammen og det maksimale tilskudsbeløb forøges. Samtidig vil det af 10-punkts-planen fremgå, at det også foreslås fra den 1. januar 1994 at ændre tilskudsordningen til en fradragsordning med et maksimalt fradrag på 20.000 kr.

Socialdemokratiet foreslår en ændret ansøgningsprocedure for beboere i udlejningsejendomme. Dertil vil jeg gerne sige, at det er et forslag, jeg ikke er nogen varm tilhænger af. Regeringen er ikke tilhænger af at ændre tilskudsordningen, således at et flertal af beboerne kan træffe beslutning om en kollektiv an-

[Boligministeren]

vendelse af tilskuddet. For det første griber det ind i ejerens dispositionsret over ejendommen, for det andet kan sådanne beslutninger hindre den enkelte lejers mulighed for at få et individuelt tilskud. Hvorfor skal lejerne stilles ringere end dem, der har deres egen bolig, parcelhusejerne? Hvorfor skal lejerne ikke også have den frie ret til at udnytte det tilskud, som gælder for alle mennesker i dette land? Det er det princip, som ligger i den nugældende ordning, og det er suppleret med den mulighed, at en lejer, der ønsker at konvertere sit tilskud, kan gøre det. Jeg mener, det er vigtigt at fastholde lejernes rettigheder på linie med rettighederne for mennesker, der bor i private ejendomme.

Rentetilskud til let byfornyelse. Ja, her foreslår Socialdemokratiet, at let byfornyelse og boligforbedringsprojekter skal fremmes gennem indførelse af et statsligt rentetilskud – noget, vi også var inde på i den forrige debat.

Jeg vil allerførst sige, at et væsentligt sigte med gennemførelsen af lov om privat byfornyelse, hvorom der jo er forlig mellem regeringen og bl.a. Socialdemokratiet, var at øge ejernes og lejernes interesse i uden direkte offentligt tilskud og på helt frivillig basis at igangsætte modernisering af den ældre private udlejningsmasse. Jeg mener fortsat, at det er et vigtigt princip at holde fast ved, sådan at den direkte støtte reserveres de virkelig tunge byfornyelsesopgaver, som jeg også var inde på det før.

Jeg fremsatte i sidste uge et forslag til ændring af lov om privat byfornyelse, og forslaget indeholder jo en række ændringer af den lov, som vi netop har været inde på. Hensigten er også gennem disse initiativer at sikre en større aktivitet på dette område.

Jeg finder det naturligt, at kredsen af politiske partier tager en samlet drøftelse af de forslag, der er fremkommet, med henblik på at finde frem til forslag, der både vil øge incitamenterne til en større vedligeholdelsesindsats i private udlejningsejendomme og vil øge aktiviteten i bygge- og anlægssektoren.

Endelig foreslår Socialdemokratiet øget bevilling til byfornyelse i al almindelighed, forhøjelse af investeringsrammen med 200 mio. kr. til 2,8 mia. kr. og en forenkling af de administrative procedurer.

Jeg må i den forbindelse gøre opmærksom på, at rammen for byfornyelse og boligforbedring er steget ganske kraftigt gennem det sidste

år, og endvidere er udbetalingerne i 1992 forløbet langsommere end tidligere. Derfor anser jeg det for tvivlsomt, om man ude i kommunerne på nuværende tidspunkt er parat med en rammeforhøjelse.

Derimod er jeg glad for, at Socialdemokratiet foreslår at se nærmere på byfornyelsens administrative procedurer. En forenkling på dette område vil formentlig have en hurtig effekt på beskæftigelsen.

Jeg kan sige, at dette allerede indgår som et af de væsentligste punkter sammen med større kommunal metodefrihed dels i 10-punktsbehandlingen, dels i det forslag til revision af byggefornyelsesloven, som regeringen i øjeblikket arbejder med og meget snart vil være parat til at drøfte.

Endelig indgår en vis omlægning af støtten over mod større støtte til opretning. For at undgå støtte til det, man kunne kalde mere luksusbetonede projekter, mener jeg også, som vi var inde på for et øjeblik siden, at man bør drøfte et normtal eller en ordning, som sikrer, at man ikke giver til mere end f.eks. 85 pct. af nybyggerprisen for de altovervejende dele af projekterne.

Socialdemokratiet foreslår om byøkologi en række initiativer med ressourcebesparende foranstaltninger. Jeg vil gerne sige om det spørgsmål, at vi i Boligministeriet er fuldt klar over økologiens betydning og i en årrække har taget initiativer, ligesom flere er på vej.

Bygge- og boligstyrelsens handlingsplan for byfornyelsesforsøg for perioden 1992-1994 indeholder således som et væsentligt aspekt iværksættelse af konkrete projekter, der kan styrke byfornyelsens ressourcebesparende element.

En vigtig indsats ligger i den igangværende revision af bygningsreglementet, her arbejdes der jo bl.a. med skærpede regler for nybyggeriets isoleringsstandard som sigte på en betydelig sænkning af varmebehovet. Vi arbejder på en større planlægning på dette område inden for økologi. Af betydning ud over energiforbruget kan nævnes genanvendelse af byggematerialer, miljøvenlige byggematerialer, økologiske hensyn i bygningsdriften, herunder vandbesparelser, yderligere tiltag med hensyn til affaldshåndtering osv.

Boliger til hjemløse er også et af de punkter, som Socialdemokratiet nævner i sit forslag.

[Boligministeren]

Socialdemokratiet foreslår, at der iværksættes forsøg med opførelse af egnede boliger til hjemløse og andre hårdt belastede grupper.

Regeringen er enig i, at der bør overvejes særlige boligløsninger for sådanne grupper, men det er regeringens opfattelse, at løsningerne bør fremmes ved forsøg i den eksisterende boligmasse først og fremmest. Jeg mener, at mange løsninger bør overvejes. I den forbindelse kan nævnes bofællesskabsformen, som kan være en fordel for mange hjemløse, dels fordi det kan betyde lavere husleje for den enkelte, når flere bor sammen, dels fordi en vis persontilknytning kan give større omsorg, mere tryghed, et socialt netværk.

På baggrund af en embedsmandsrapport, som Boligudvalget er bekendt med, er vi i ministeriet for øjeblikket i gang med udarbejdelsen af de nødvendige lovændringer, der i større omfang kan gøre det muligt at etablere sådanne bofællesskaber. Et lovforslag herom vil blive fremsat i denne samling.

Så er der spørgsmålet om ældreboliger. Socialdemokratiet stiller også foreslag om at fremme ældreboligbyggeriet og etablering af fællesfaciliteter hertil, bl.a. ved forbedret kommunal lånefinansiering. Her er det min opfattelse, at drøftelserne om eventuelle ændringer i finansieringen af den kommunale grundkapital bør indgå i den samlede helhedsvurdering i den kommunale drøftelse med regeringen og kommunerne. Det er min opfattelse, at de nuværende reservationer til fællesfaciliteter tyder på, at den gældende årlige pulje på 200 mio. kr. er tilstrækkelig. Indenrigsministeriet har nemlig oplyst, at der indtil nu »kun« er reserveret ca. 150 mio. kr. af puljen i 1992 og 130 mio. kr. vedrørende 1993. Men jeg vil naturligvis gerne tage et vist forbehold med hensyn til denne problemstilling.

Hvad angår brandsikkerheden, foreslår Socialdemokratiet endelig en forbedring af brandsikkerheden og vedligeholdelsesstandarden i statens bygninger ved en ekstraordinær bevilling på 50 mio. kr. Jeg har i foråret 1992 ladet foretage en brandteknisk gennemgang af samtlige slotte og palæer under Boligministeriets område. Konklusionen af gennemgangen er, at slottenes aktuelle sikkerhedsniveau ikke kan karakteriseres som tilfredsstillende og kan forbedres betydeligt, hvilket jeg også har taget med som et punkt i 10-punkts-planen. Med

henblik på forventet udmøntning i forbindelse med eventuelle merudgifter er der i den anledning på finansloven for 1993 afsat en reserve på 25 mio. kr. og 50 mio. kr. i de kommende år.

Endvidere har Boligministeriet sat et særligt udvalgsarbejde i gang om brandsikring af fredede bygninger, og dette udvalgsarbejde vil i løbet af nogle måneder blive fulgt op af den nødvendige lovgivning på området.

Hvad angår vedligeholdelsesstandarden i den statslige bygningsmasse, er det rigtigt, at der godt kunne bruges flere penge på dette område. Vi har jo også de hårde udgiftsmæssige hensyn at tage. Jeg er imidlertid ud fra de bemærkninger naturligvis villig til at se på, om vi kan foretage os mere, hvad angår vedligeholdelsesarbejder, forudsat at det er muligt at få de fornødne økonomiske rammer på plads.

Som det er fremgået af min gennemgang af beslutningsforslaget, er der faktisk ganske mange punkter i Socialdemokratiets beslutningsforslag, som ligger helt på linie med regeringens egne overvejelser. Det er derfor min opfattelse, at Socialdemokratiets beslutningsforslag sammen med 10-punkts-planen bør indgå i de fortsatte drøftelser om beskæftigelsesfremme m.v. og finansloven for 1993. Jeg kan sige, at jeg i den forbindelse ser frem til positive drøftelser.

Pernille Sams (KF):

Socialdemokratiets beslutningsforslag burde vel retteligt have heddet »Forslag om forøgede offentlige tilskud til diverse boligformål«. Det ville i hvert fald langt bedre fortælle, hvad sagen handler om.

Vi er enige i intentionerne om at styrke beskæftigelsen i byggesektoren, men forslaget rører desværre, at Socialdemokratiet stadig ikke kan finde på andet end de gammeldags forøgelse af de offentlige udgifter. Temmelig fantasiløst, kunne man fristes til at sige. Socialdemokratiet ikke så meget som flirter med tanken om at supplere deres ideer med at ophæve nogle af alle de restriktioner, vi har indbygget i vores lovgivning i dag, som bremser initiativ og beskæftigelse overalt. Her afviser man nærmest pr. refleks enhver ændring. Det gælder f.eks. både realkreditloven og loven om privat byfornyelse.

Ved at lempe på nogle af de restriktioner, som regeringen bl.a. har foreslået i lovforslag

[Pernille Sams]

nr. L 77 og lovforslag nr. L 78, som vi netop har behandlet, ville man også opnå øget aktivitet og flere arbejdspladser, men uden at indføre nye og større offentlige tilskud. Det er efter vores opfattelse naturligt også at inddrage sådanne tanker.

For så vidt angår punkt 1 i beslutningsforslaget, om forlængelse af tilskudsordningen, har vi foreslået, at vi i stedet for indfører et fradrag for arbejdslønnen i forbindelse med dokumenterede vedligeholdelsesudgifter. Det mener vi er en endnu bedre vej til at få skabt endnu flere arbejdspladser, mindre sort arbejde og bedre vedligeholdte boliger.

Men hvis vi ikke kan få flertal for at indføre et sådant generelt fradrag, må vi naturligvis gribe til den næstbedste løsning, og det vil være en forlængelse af den eksisterende ordning. Den finder vi vældig positiv. Den har været en succes. Der er stor efterspørgsel efter pengene, og ifølge Håndværksrådet er det 4-5.000 arbejdspladser, der er skabt via dette tilskud. Det afgørende for os er, at Folketinget inden ordningens udløb medio 1993 har sat noget andet i stedet for, som er mindst lige så godt – helst endnu bedre.

For så vidt angår punktet om at forøge det offentlige tilskud til offentlig byfornyelse må vi nok sige, at vi mener, der er en række forudsætninger, der først skal opfyldes. For det første skal de administrative procedurer i forbindelse med byfornyelsessagerne først væsentligt forenkles. I dag bruges der alt for mange penge på papir og administration i forhold til, hvad der bruges til formålet: forbedring af boliger. Det er uforståeligt for mig, hvorfor Socialdemokratiet bliver ved med at afvise at forenkle byfornyelsesprocedurerne, så flere af pengene kan komme til at gå til det, de er ment til, nemlig forbedring af boligerne.

Dernæst mener vi også, at det er nødvendigt og på høje tid at få forebygget ny byfornyelsesproblematik. Det kan ikke være rigtigt, at partierne ikke kan finde en løsning på det, der er kernen i problemet, nemlig at vi hver eneste dag skaber nye byfornyelsesproblemer, fordi boliger nedslides. Begge disse spørgsmål mener vi det er helt afgørende at få afklaret, inden man bare bevilger endnu større beløb til offentlig byfornyelse.

Vedrørende byøkologi er der allerede på regeringens forslag til finanslov for 1993 sat 6

mio. kr. af til støtte til forsøgs-, forsknings- og udviklingsprojekter, herunder byøkologiske projekter.

Vedrørende punkt 7 om øget brandsikring og vedligeholdelse af statens bygninger er der allerede ekstraordinært i år bevilget 37,5 mio. kr., og finanslovsforslaget for 1993 indeholder også ekstraordinært store millioninvesteringer i brandsikring og vedligeholdelse. Så det er et punkt, hvor det glæder os, at vi åbenbart ikke får problemer med at skaffe flertal for forslagene i finansloven.

Alt i alt må jeg sige, at det desværre er meget få visioner, der kommer til udtryk i forslaget. Men jeg vil betragte det som et forsøg på at signalere, at Socialdemokratiet gerne vil gøre noget for byggebranchen, ligesom vi andre har fremsat en række forslag for at hjælpe denne meget betragte branche. Det vigtigste er nu, at alle de gode viljer omsættes i konkret handling, så der rent faktisk også kommer noget ud af al den positive snak. Derfor vil jeg håbe, at vi kan tage dette forslag som udtryk for, at Socialdemokratiet nu bevæger sig på dette punkt og ikke kun søger at profilere sig, men også er villig til at være med, når kompromiserne tegner sig. Det skylder vi hele byggebranchen.

Som en helhed må vi afvise forslaget, men der er flere af enkeltforslagene, der hører til under forhandlingerne om finanslovsforslaget, som foregår for øjeblikket, og hvor nogle af dem har en god fremtid.

Erik Larsen (V):

Overskriften til dette beslutningsforslag om at fremme beskæftigelsen i bygge- og boligsektoren ligger også Venstre meget på sinde. Vi er i den forbindelse meget tilfredse med, at boligministeren har fremlagt sin 10-punkts-plan med en lang række initiativer, der har til formål at øge beskæftigelsen inden for denne sektor, men også har til formål at fremme væksten på længere sigt. Sammenfattende vil jeg godt sige, at det er positivt, at Socialdemokratiet kommer med forslag, således at der kan komme en dialog om de politiske muligheder. Men jeg vil også godt opfordre til, at det ikke udvikler sig til ét stort forslagsræs, men at det virkelige er dialogen om konkrete løsninger, som får lov til at nyde fremme.

Jeg skal komme med nogle bemærkninger til de enkelte forslag i beslutningsforslaget. Ven-

[Erik Larsen]

stre vil gerne forlænge den nuværende tilskudsordning, og vi ønsker gerne en forbedring af ordningen, men vi vil også foreslå, at ordningen afløses af en fradragsordning med et maksimumsfradrag på 20.000 kr. Vi kan ikke støtte tanken i forslaget om kollektiv anvendelse inden for udlejningsejendomme af disse midler. Vi kan heller ikke støtte forslaget om et rentetilskud, det tror vi simpelt hen er et forkert signal at give.

Venstre vil meget gerne støtte en forenkling af administrationen af byfornyelsen, men vi finder altså ikke, at der er brug for at forøge den samlede bevilling fra de nuværende 2,6 mia. kr. Vi er tilfredse med, at man i ministeriet arbejder med en økologisk handlingsplan, og vi vil gerne følge det arbejde meget nøje og håber, at der kommer nogle konkrete initiativer efterfølgende af det forslag.

Fremme af boliger til ældre og til socialt dårligt stillede bør efter Venstres opfattelse tage sit udgangspunkt i de forsøg og de tanker, der findes lokalt i kommunerne. Jeg mener, at man dér i de ting, man beskæftiger sig med på kommunalt plan, i dag allerede kan tage udgangspunkt i nogle forsøg, som nu har kørt over længere tid, og jeg er sikker på, at vi ved virkelig at vende blikket mod de kommuner, som har ført an på de her områder, formentlig kan finde løsninger, som i praksis fungerer særdeles tilfredsstillende.

Med hensyn til det sidste punkt om at afsætte 50 mio. kr. til brandsikring finder vi det i Venstre vigtigt, at vi foretager en kvalificeret gennemgang af de problemer, der ligger i de statslige bygninger og andre ting, inden vi begynder at sætte en større bevilling af.

Som det er fremgået, er der elementer i forslaget, som Venstre kan støtte, der er andre, som vi ikke kan støtte, men vi går gerne ind i et positivt udvalgsarbejde, fordi vi finder, at det her er et område, hvor vi bør kunne finde fælles fodslag imellem partierne for at fremme beskæftigelsen.

Pelle Voigt (SF):

Jeg synes, der er grund til at rose Socialdemokratiet for, at man har fremsat dette forslag. Jeg synes også, der er grund til at rose Socialdemokratiet for, at man har fremsat det på dette tidspunkt. Vi ser fremsættelsen af forslaget og den stribe initiativer, der er i det, som et

skridt i retning af at prøve at få gjort hele diskussionen om at få gang i boligbyggeriet en smule seriøs i stedet for at drukne den i de mærkværdige manøvrer i de såkaldte boligpolitiske forhandlinger, som indtil nu har været meget langvarige og aldeles ufrugtbare. Hvis vi skulle foretage en måling af den tid, Folketingets boligpolitiske ordførere i dag har talt om at skabe beskæftigelse i byggesektoren, så skulle man jo tro i betragtning af den verbale iver, der er lagt for dagen, at vi i dag havde skabt en stribe arbejdspladser. Men sandheden er jo, at vi meget langtfra har en situation, hvor man kan tale om, at der er virkelig bevægelse i den rigtige retning, måske med byggeeksporten som en klar undtagelse. Derfor er det forslag, der kommer frem her, utrolig væsentligt. Det er, fordi det er et udtryk for, at vi nu formentlig i fremtiden kan få mulighed for i Folketingets Boligudvalg og her i folketings salen at drøfte, hvilke initiativer der skal nyde fremme.

I øvrigt kan man vel også se boligministerens fremsættelse af sit eget forslag om den private byfornyelse, som vi netop har behandlet, som et bidrag i samme retning, i hvert fald i retning af at få diskussionen her ned i folketings salen, og det hilser vi velkommen.

Hvad angår de enkelte elementer i forslaget, er SF fortsat skeptisk over for den konstruktion, som blev lagt for dagen, da man lavede tilskudsordningen for forbedringsarbejder. Men vi synes, der ligger klare forbedringer i det, Socialdemokratiet foreslår, i forhold til lejerne i det private udlejningsbyggeri og lejerne i det almennyttige byggeri. Vi vil gerne forhandle om dette punkt, men vi tillægger det fortsat stor vægt, at man gør sig noget klarere forestillinger og stiller noget klarere regler op for, hvilken type arbejder vi skal øse offentlige midler ud til.

Vi er tilhængere af det socialdemokratiske forslag nr. 2 om at fremme let byfornyelse ved rentetilskud til nedbringelse af huslejestigninger i forbindelse med let byfornyelse. Vi synes, det er en god og konstruktiv idé. Og den samme holdning har vi til en forøget investeringsramme for den egentlige byfornyelse med 200 mio. kr.

Vi mener, at de mange byøkologiske initiativer, som forslaget også lægger op til at støtte, er betydningsfulde og væsentlige, og vil meget

[Pelle Voigt]

gerne medvirke også på dette felt, ligesom vi er enige i forslaget punkt 5 om opførelse af egnede boliger til hjemløse og andre socialt hårdt belastede grupper.

Vi tror, at det er rigtigt, at man skal gøre en ekstraordinær indsats i denne situation for at fremme ældreboligbyggeriet, og at det er rigtigt, at man kan gøre det ved at forbedre kommunernes lånefinansiering. Og vi er også enige i forslagets sidste punkt om forbedring af brandsikkerheden.

Vi synes, at forslaget her er et væsentligt bidrag til de reelle boligpolitiske forhandlinger, som forhåbentlig nu kommer i gang i Folketingets Boligudvalg. Og vi vil i den forbindelse gerne pege på, at det for SF er utrolig væsentligt, at vi får lavet løsninger på lejelovsområdet, der sikrer, at vedligeholdelsesmidler, som lejerne betaler til, faktisk anvendes til vedligeholdelse, konteres og opbevares som egentlige vedligeholdelsesmidler, ligesom vi finder det meget væsentligt, at vi i Boligudvalget får en drøftelse af det forslag, der er kommet fra Boligselskabernes Landsforening og Kommunernes Landsforening om en decentralisering af det almennyttige byggeri. Vi tror, at initiativer som dem, der ligger i det socialdemokratiske forslag, og initiativer som dem, jeg har nævnt her, bør være hovedelementer i en seriøs indsats for at få gang i byggeriet i Danmark og for at få løst nogle af de problemer med bolignød, som rent faktisk findes, også hvis man går Ølgaardrapportens beregninger og konklusioner nøjere efter i sømmene, og hvis man forsyner Ølgaardrapportens beregninger og konklusioner med det talmateriale, vi nu har til rådighed, og som Ølgaardudvalget ikke havde til rådighed, da man foretog sine beregninger over det fremtidige boligbehov.

Kirsten Jacobsen (FP):

Vi har brugt mange ord på at tale om beskæftigelse her i dag, og det er jo også vigtigt, at vi gør det. Det er også vigtigt, at vi erkender, at arbejdsløshedsproblemet er så stort og så alvorligt, at der ikke er nogen, der kan tillade sig at stille sig op i et hjørne med principielle holdninger for eller imod enkelte ting. Alle seriøse forsøg på at skaffe folk et arbejde bør drøftes fordomsfrit. Og det, der bør komme an på, når man skal vurdere dem, er: Bringer det folk i arbejde, eller er det fikse ideer? Det er

det, der skal skille vandene. Og i det lys vil Fremskridtspartiet se også Socialdemokratiets forslag.

Jeg vil gerne sige, at der er da mange elementer i Socialdemokratiets forslag, som vi slet ikke er afvisende over for. Det er helt klart, at til den første del af forslaget om tilskudsordningen er vi nødt til at sige: Jamen Fremskridtspartiet er hverken tilhænger af tilskudsordningen eller fradragsordningen. Men blev vi nu sat pistolen for hovedet og skulle vælge, ja, med de argumenter, som regeringen har ført frem her, og den måde, regeringen har rådgivet os på i denne sag, burde det jo være et let valg at træffe, for regeringen har sagt, at den fradragsordning er umulig at administrere. Det har jeg hidtil været enig med regeringen i. Og vi har jo en forsøgsordning, som går på Bornholm, og inden den er færdig, er det i hvert fald svært at skyde de argumenter, som regeringen hidtil er kommet med, ned.

Men som sagt: Det vil vi se på i en større helhed. Og derfor var jeg lidt ked af, at boligministeren og også Socialdemokratiet flere gange snakkede om, at det her var noget, man skulle snakke om i forligskredsen. Jeg tror, at man skal udvide den forligskreds til at være Folketinget og samtlige Folketingets partier. Det kan forslagene i hvert fald kun vinde ved.

Fremskridtspartiet vil godt i udvalget være med til at se på, hvordan de her elementer i det socialdemokratiske forslag vil virke. Og vi vil, hvis det indgår i en større helhed og der virkelig kommer arbejdspladser ud af det her, ikke sætte os tilbage med en eller anden religiøs holdning om, at det er vi egentlig principielt modstandere af eller det tror vi principielt ikke på. Sker det i en større sammenhæng, som skaber arbejdspladser, så vil vi også være med til at spise de kameler, som er nødvendige for, at de arbejdspladser kan blive etableret.

I punkt 5 siger Socialdemokratiet, at man skal forsøge sig med opførelse af egnede boliger til hjemløse og andre socialt hårdt belastede grupper. Jeg er meget, meget enig i, at vi skal gøre noget for disse grupper, men det er jo nødvendigvis ikke sådan, at man behøver at opføre bygningerne. Man kan også indrette allerede bestående bygninger, det kommer der altså også arbejdspladser ud af.

Med de reservationer, at man kan diskutere, hvordan det her skal hænge sammen – man

[Kirsten Jacobsen]

kan diskutere, hvorvidt de fleste herinde bliver fascineret af fradragsordningen og de kreative muligheder, det indebærer, eller et flertal kan samles om tilskudsordningen eller noget helt syvende – vil vi i hvert fald gerne bidrage positivt til at skaffe nogle arbejdspladser, og der er ikke nogen forslag, vi på forhånd afviser.

Svend Aage Jensen (CD):

Under behandlingen af det foregående lovforslag gav jeg udtryk for, at Centrum-Demokraterne er villige til at drøfte eventuelle muligheder for forbedring af lov om privat byfornyelse ikke mindst set i lyset af beskæftigelsessituationen. Det er jo det, det drejer sig om: At få sat gang i byggefagene, som i alt for mange år har kørt på vågeblus, hvad angår de hjemlige aktiviteter.

Socialdemokratiets beslutningsforslag indeholder mange gode elementer, elementer, som for en dels vedkommende er kendt i andre sammenhænge. De elementer, der vedrører den private byfornyelse, får vi jo nu efter fremsættelsen af lovforslag nr. L 78 lejlighed til at drøfte.

Hvad angår de øvrige punkter i beslutningsforslaget, er det oplæg til tiltag, der alle for staten er udgiftskrævende for det kommende finansår, men måske var det en god idé her at anvende en del af de midler, der påtænkes fremrykket til investeringsformål.

CD ser da meget positivt på flere af disse punkter og deltager gerne i de videre forhandlinger, selv om der er elementer, vi ikke umiddelbart kan støtte.

Jørgen Estrup (RV):

Fornuftigvis har eftermiddagens debat jo i høj grad drejet sig om beskæftigelsesvirkninger og -muligheder inden for boligsektoren og byggeriet, og det er jo oplagt, at når man kigger på de muligheder, vi har på finansloven og andre steder for overhovedet at gøre noget positivt for beskæftigelsen, så er det her, interessen samler sig. Det er her, vi kan se, at der er noget, der forslår noget, det er her, vi får en rimelig virkning også for statsfinanserne, og det er her, vi undgår, at det slår ud i negative effekter på betalingsbalancen.

Dermed har jeg også sagt, at vi fra radikal side tager vel imod det her forslag. Vi synes, at der er mange positive elementer i det, og at det

derfor selvfølgelig må være noget af det, vi snakker videre om i de kommende uger.

Jeg vil godt fra starten sige, at vi har selvfølgelig nogle overordnede krav til, hvordan sådan nogle ordninger skal indrettes. For os er det vigtigt, at man koncentrerer sig om forslag, hvor man får så stor en beskæftigelsesvirkning som muligt. Det vil sige, at det er nettobeskæftigelsen, vi skal tænke på, og ikke ordninger, hvor man meget nemt kommer til at give tilskud til noget, der allerede ville blive lavet. Det er et af de første krav, man må stille til de ordninger, vi kan tænke os at gennemføre.

Det andet er naturligvis, at hvor der skal offentlige midler til, bør man selvfølgelig prøve på at koncentrere sig om at få mest muligt for pengene. Det vil sige, at man også kigger på, hvad det er, vi får investeret i, hvad det er, vi får sat i gang i boligsektoren, i byggeriet generelt.

Endelig vil jeg så som det tredje føje til, at med 1980'ernes erfaringer kan vi naturligvis ikke se væk fra virkningerne på de offentlige finanser, altså at det også må ses i den større sammenhæng.

Når jeg så går til de enkelte punkter i det socialdemokratiske beslutningsforslag, så er det klart, at vi jo i sin tid ikke stod bag ved den nuværende tilskudsordning. Fra Det Radikale Venstres side fandt man, at man i for høj grad kom til at støtte malerarbejde og tapetsering og andre vedligeholdelsesarbejder, som vi ikke syntes havde den blivende værdi, som vi gerne så i byggeriet, men at det selvfølgelig og ikke mindst i den nuværende situation må afvejes over for beskæftigelsesvirkningen.

Derfor vil vi være positivt stemt, hvis man kan finde en tilskudsordning, hvor man i højere grad kan sikre sig, at der er en nettobeskæftigelsesvirkning, hvor man kan sikre sig, at man retter indsatsen over imod noget, der har langsigtede virkninger, f.eks. miljøinvesteringer, investeringer i energibesparende foranstaltninger og lignende ting. Så vil vi jo specielt nok understrege, at tilskud er en langt bedre vej end fradrag, hvis man vil sikre beskæftigelsen og samtidig gøre noget, der både kan give ejere og lejere nogle muligheder.

Når det drejer sig om byfornyessiden, er det klart, at vi her allerede har haft en lang diskussion i dag, og at den private byfornyelse rummer nogle muligheder, men det kræver alt-

[Jørgen Estrup]

så efter vores opfattelse netop, som det foreslås i det socialdemokratiske forslag, også offentlige penge, at der er den berømte gulerod. Og derfor er det vigtigt for os, at vi i de kommende forhandlinger kan finde en ordning, hvor vi får taget trådene op fra tidligere, nemlig forårets drøftelser.

Vi er også parat til at kigge på den generelle byfornyelse, vel at mærke hvis der kan være sikkerhed for, at man planlægningsmæssigt kan klare det.

Op så vil jeg godt sige, at forslagene om forsøgsordninger selvfølgelig er fornuftige. Jeg tror, man kan være lidt skeptisk ved, hvad der er af beskæftigelseseffekt i det, men at det på længere sigt, både på det byøkologiske område og i relation til hjemløse, kan have en vigtig virkning for hele boligområdet, er vi enige i.

Som det sidste vil jeg nævne, at det er oplagt, at offentlige bygninger naturligvis er et område, som kan have stor beskæftigelsesvirkning. Jeg synes måske, man her skal føje til, at der kan være en beskæftigelsesvirkning generelt med hensyn til fredede bygninger, som vi bør overveje.

Til sidst vil jeg blot sige, at vi håber på, at dette kan inddrages i de bredere finanslovforhandlinger og dermed komme ud over det rent markeringsmæssige, som lidt har præget den debat, vi har haft i eftermiddag, og føre til realiteter.

Lysholm Christensen (KRF):

Når man sammenholder Socialdemokraternes beslutningsforslag med regeringens fremlagte 10-punkts-plan, så tegner der sig faktisk et billede, der ligner en enighed om nogle initiativer, der kan afhjælpe ledigheden i byggebranchen, en enighed, som så også kan betyde en kraftig forbedring af forskellige typer boliger og bygninger. Det synes jeg der er grund til at glæde sig over og hæfte sig ved, at der både af regeringen og nu her af Socialdemokratiet foreslås nogle initiativer på området, og så netop, at de er sammenfaldende, så der skulle være god mulighed for enighed om i hvert fald nogle af punkterne. For det er jo stadig væk en påtrængende opgave at få løst problemerne med beskæftigelsen i byggebranchen, men samtidig også at få forbedret vores bygningsmasse.

Jeg skal knytte et par kommentarer til de enkelte punkter i beslutningsforslaget.

Først punkt 1 om tilskudsordningen. Den nuværende ordning må vel nærmest betegnes som en succes, det kører administrativt fornuftigt, og pengene bliver brugt i et rimeligt tempo. Selv på lejerboligområdet er man kommet godt med, så jeg synes virkelig, vi kan glæde os over, at den ordning har haft effekt, den har virket.

Med hensyn til fortsættelsen af ordningen – det er jo det, vi taler om – da er vi parat til at medvirke til en ordning, der kan afløse tilskudsordningen. Vi er ikke fast dogmatisk på spørgsmålet, om det skal være tilskud eller fradrag. Jeg må nok sige, at min sympati ligger mest på tilskudssiden, fordi vi nu har erfaring med, at den fungerer godt, der er hurtig afregning, og den kender vi. Den har virkelig en god virkning.

Jeg undrer mig måske en smule over, at regeringens nu foreslår et fradrag i stedet for, for det er jo ellers ikke regeringens politik at foreslå nye fradrag. Men det har måske sin forklaring i, at ved en fradragsordning skyder man statens udgift til ordningen lidt længere ud i tiden, og dermed belaster det ikke statens finanser øjeblikkelig. Det kunne måske være derfor, jeg ved det ikke. Så min sympati ligger egentlig mest på tilskudssiden, men det er ikke noget, vi vil gøre til et kardinalpunkt.

Punkt 2 i beslutningsforslaget om statslige rentetilskud til nedbringelse af huslejestigningen i forbindelse med let byfornyelse er vi til gengæld ikke særlig varme på.

Den egentlige byfornyelse, punkt 3, dér foreslås en forenkling, og det er vi stærkt tilhænger af. Vi har alt for bureaukratiske regler på det område, lad os få ryddet op, så vi kan få noget mere egentlig byfornyelse for pengene. Det med at skaffe nogle flere penge, ja, lad os snakke om det, når vi skal lave finanslov. Det tror jeg ikke vi skal afgøre her i dag.

Byøkologiske initiativer. Dér er regeringen allerede i gang med noget, som boligministeren gjorde rede for det, og det finder vi tilstrækkeligt på nuværende tidspunkt.

Det samme gælder ældreboliger, dér er vi også godt i gang med byggerier rundt omkring, og noget tyder på, at kvoterne er store nok.

Op så endelig brandsikringen af statens bygninger, også et udmærket forslag.

Altså, der er et godt grundlag for at handle finanslov på her. Jeg håber, at det kan føre til,

[Lysholm Christensen]

at i hvert fald en række af forslagene her kan nyde fremme og blive iværksat hurtigst muligt.

Baadsgaard (S):

Jeg vil gerne først sige tak for den tilslutning, som jeg fornemmer der er – og direkte er det jo også blevet udtalt på flere punkter – til det socialdemokratiske forslag.

Vi har jo selvfølgelig lagt dette her frem, fordi vi finder, at der er et enormt behov for, at vi gør en fælles indsats. Derfor er jeg glad for, at også på områder, hvor man måtte være uenig i nogle enkeltheder, dér vil vi gå ind i fællesskab i et udvalgsarbejde for at finde frem til noget, der vil hjælpe på beskæftigelsen.

Vi ved, at behovet er der for at gøre det arbejde, der er at gøre i de mange forsømte boliger. Vi ved, at arbejdsløsheden er stor, 50 pct. større i byggefagene end i andre fag, og vi ved, at byggebranchen er i krise. Siden dette forslag er blevet udarbejdet og fremsat, har vi fået adskillige meldinger om, at situationen forværres, jeg var lige ved at sige fra dag til dag. Derfor er det nødvendigt, at vi finder frem til noget, der har nogen effekt.

Jeg har også forstået, at der er bred tilslutning til i de finanspolitiske forhandlinger at give en vis lempelse i finanspolitikken.

Derfor vil jeg da gerne sige til fru Pernille Sams, der bebrejdede Socialdemokratiet, at vi kunne kun finde på forslag, der øgede de offentlige udgifter: Hvis vi ser på de meldinger, der er kommet, så mente jeg også, at De Konservative har tilsluttet sig, at der er et finanspolitisk råderum, for nu at blive i dette sprog. Derfor undrede det mig, at fru Pernille Sams fuldstændig afviser forslag, der måtte have en vis udgiftspolitisk virkning.

Men i øvrigt vil jeg sige om det statsfinansielle i det forslag, vi er kommet med, at hvis ikke man helt religiøst fæster øjnene på det udgiftspolitiske måltal, som nogle har tilbøjelighed til, men ser på, hvordan statens underskud vil være med disse forslag gennemført eller uden disse forslag gennemført efter f.eks. et år, så bliver det minimalt, hvad der vil være i forskel på selve statsunderskuddet, fordi alternativet til ikke at gøre dette her er, at vi fortsætter med den store ledighed, vi fortsætter med de mange krak i byggesektoren, og så fortsætter vi for øvrigt med nogle dårligere boliger, der så har sociale konsekvenser og dermed også nog-

le statsfinansielle konsekvenser på længere sigt.

Så derfor tror jeg ikke, at man skal være så bange for at gå ind i dette her af statsfinansielle grunde. Vi har påvist, at det er ret minimalt, hvis overhovedet der bliver nogen konsekvenser af negativ art for statens underskud.

Det var sådan set den bemærkning, jeg havde lyst til at give til fru Pernille Sams om det økonomiske.

Jeg fornemmer i hvert fald, at der nu er bred tilslutning til, at der skal være en tilskudsordning, der skal gælde for hele 1993, og jeg forstår også på regeringen, at man er indstillet på, at den skal være på et større beløb. Det har vi ikke nogen indvendinger imod, al den stund det giver mere beskæftigelse.

Så kommer diskussionen om fradraget kontra tilskuddet. Dér leder jeg stadig væk efter nogle gode argumenter hos regeringen, hos regeringspartierne: Hvad er det, der har ændret sig så voldsomt i det sidste år, siden regeringens oprindelige eller tidligere holdning til fradraget nu er ændret til, at nu mener man, at det er det rigtige at vælge?

Jeg konstaterede dog, at der er et flertal her i salen, der synes, at tilskudsordningen er at foretrække. Da vi behandlede CD's forslag forleden om en fradragsordning, var vi enige om, at de krav, Socialdemokratiet har stillet for overhovedet at ville drøfte det, var faktisk krav, man også ville stille til sig selv og hinanden, når man skulle drøfte CD's forslag. Vore to krav for at drøfte det er, at fradragsordningen har lige så stor en beskæftigelsesmæssig effekt som en tilskudsordning, og at ejere og lejere bliver ligestillet. Og så er jeg i øvrigt ikke i tvivl om, at hvis man vil holde fast i de to forudsætninger, de to krav, så havner vi i overensstemmelse med flertallets vilje udtrykt her i dag i, at vi har en tilskudsordning. Men jeg skal konstatere, at vi i hvert fald for 1993 kan videreføre en tilskudsordning.

Så må vi se på positivlisten. Jeg bemærkede, at både Radikale og SF havde nogle bemærkninger til positivlisten: Hvilke typer af arbejder? Det mener jeg vi kan drøfte, det må vi se på. Det, det drejer sig om, er, at vi får de mest nyttige arbejder, men at vi også får den størst mulige beskæftigelseseffekt. Jo mere vi begrænser os, jo smallere område vi kan lade det virke på, jo mindre beskæftigelseseffekt får det for øvrigt også.

[Baadsgaard]

Rentetilskuddet til let byfornyelse, som er det andet punkt, dér var der mere delte meninger, og jeg skal ikke gøre op i dag, om der er tilslutning til det, om der er flertal for det. Lad os nu se. Men jeg synes, boligministeren skylder os en forklaring på, hvordan han tror, at man i byfornylsesøjemed kan ligge på en tilskudsprocent på 50-60-70, mens tilskuddet lige ved siden af, i det, vi vil kalde let byfornyelse, skal være nede på nul. Det får man ikke til at fungere, og jeg tror lige så godt man kan erkende først som sidst, at skal vi sætte gang i den lette byfornyelse, så gør vi det ikke uden en gulerod.

Den gulerod – for nu at blive i grønthandler-sproget – behøver ikke at være så stor som ved den egentlige byfornyelse. Dermed vil den også på lang sigt være besparende, for hvis vi ikke får den lette byfornyelse til at fungere, vil de boliger, vi taler om, senere være egentlig byfornylsesmodne, og så koster det langt mere; og så har vi i øvrigt haft dårligere boliger i den tid, der vil være gået. Nu har vi den store ledige kapacitet i byggebranchen. Det er nu, at vi har mulighed for at sætte ind, og det er nu, vi bør gøre det.

Det gælder for øvrigt også den egentlige byfornyelse, og dér må jeg også korrigere De Konservatives ordfører. Socialdemokratiet har overhovedet ikke på noget tidspunkt – heller ikke i de boligpolitiske forhandlinger – afvist at forenkle. Jeg ved ikke, hvorfor forenklingsbestræbelserne på et tidspunkt blev lagt til side, men jeg vil i hvert fald fralægge mig ansvaret for det. Vi mener, at byfornylsesloven kan forenkles, og vi mener også, at vi bør forenkle den hurtigst muligt. Den kan blive et mere smidigt værktøj for kommunerne at anvende, og hvis vi får den lette byfornyelse til at fungere, har kommunerne to gode værktøjer i kassen, eller mindst to, og det vil fremme initiativerne og lysten til at gå i gang rundt i kommunerne.

Jeg tror i øvrigt, at der er nogle andre problemer i forbindelse med den egentlige byfornyelse, som vi må se på. Nu ved jeg godt, at regeringen i hvert fald foreløbig har lagt den finansieringsomlægning til side, som man talte om tidligere, og som ville påføre kommunerne øgede byrder. Lad os håbe, at den så er gemt væk i lang tid, men kommunerne er mere og mere bekymret for den garantistillelse, de skal komme med, og det påvirker også lysten til at gå i gang i kommunerne.

Derfor må jeg beklage, at vi i liberaliseringsens hellige navn for en 3-4 år siden også åbnede op for, at man kan låne i friværdierne i udlejningsejendomme til ting, der ikke har noget med udlejningsejendommen at gøre. Jeg tror, at den liberalisering kan komme til at spænde ben for byfornylsesinitiativer, forstået på den måde at hvis der er for mange lån i forvejen, skal kommunens garantistillelse være desto større, for at man kan komme ind. Jeg tror ikke, at det var nogen fornuftig handling, vi lavede dengang. Socialdemokratiet stillede et ændringsforslag for at afværge det, men det blev altså forkastet, og det tror jeg at vi kommer til at fortryde mange gange. Det nytter jo ikke noget, at vi herinde laver regler, hvis ikke kommunerne tør gå i gang med det.

Så var der en enkelt ordfører – jeg tror, det var Kristeligt Folkepartis – der mente, at der var kvote nok til ældreboliger. Nu er der ingen kvoter, men problemet er jo, at også dér har kommunerne svært ved at finansiere. Derfor foreslår vi såmænd bare – og det er der ingen statsfinansielle konsekvenser i – at kommunerne skal have lov til at lånefinansiere hele deres grundkapital, altså de 13 pct. af omkostningerne, de skal stille med. Det er det hele, og det tror jeg ville sætte gang i flere ældreboligbyggerier. Dem er der også behov for, og der er et stigende behov.

Jeg er også glad for tilslutningen til, at der kan gøres noget for de hjemløse. Lad os diskutere, om det kan gøres i de eksisterende boliger eller vi skal bygge nyt. Det er vi klar til at drøfte.

Hvad angår statens bygninger, må jeg kvitte for bemærkningen om, at behovet er til stede; så må vi nærmere undersøge, om de afsatte midler er tilstrækkelige. Vi skal jo være opmærksom på, at det, det drejer sig om nu, er at bruge den ledige kapacitet, vi har i byggesektoren nu, mens den er ledig og intakt, og ikke vente en 2-3 år, hvor vi forhåbentlig har en anden situation på markedet og i byggesektoren.

Men alt i alt tak for tilslutningen. Jeg håber, at vi i løbet af kort tid kan få nogle af disse ting sat i værk.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Ivar Hansen (V):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Boligudvalget.

Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 74:

Forslag til lov om ændring af ophavsretsloven. (Edb-programmer).

Af kulturministeren (Grethe Rostbøll).
(Fremsat 28/10 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Qvist Jørgensen (S):

Det er rigtigt, at kulturen plejer at komme til sidst her i folketingssalen, og det kan man måske nok beklage en gang imellem.

Der er ikke nogen grund til forsøge at nægte, at vi med det lovforslag, vi skal behandle, har fået fat i noget af det mest teknisk komplicerede, vi har beskæftiget os med i Kulturudvalgets regi i hvert fald siden 1989. Jeg må så trøste mig med, at når vi for alvor skal i gang med hele ophavsretsområdet, så bliver det endnu sværere og mere teknisk endnu og baseret på mindst 6 forskellige betænkninger.

Men der er vist ingen grund til at skjule, at vi er i tidnød med hensyn til dette lovforslag nr. L 74, bl.a. fordi vi er presset af Rådet for De Europæiske Fællesskaber, idet dets direktiv af 14. maj 1991 om retlig beskyttelse af edb-programmer bør gennemføres.

En nøjere undersøgelse, herunder af de historiske baggrunde, bl.a. de tidligere ændringslove fra 1961, 1986 og 1989, viser mig, at vi fra Socialdemokratiets side ikke vil have de store betænkeligheder ved at tilslutte os lovforslaget. Men selvfølgelig må vi gennem det kommende udvalgsarbejde sikre os, at vi ikke lader os presse unødigt til hastearbejde.

Ved behandlingen af forslaget i 1989 havde Socialdemokratiet betænkeligheder med den del af forslaget, der drejede sig om beskyttelse af arbejdstagere, men vi må i dag medgive, at vi nu har forpligtet os gennem direktivet, og at vi formentlig ikke vil have afgørende indvendinger mod lovforslagets gennemførelse.

Vi har også noteret os, at vi ikke har oplevet disse arbejdstagerindvendinger i samme grad denne gang, vi har ikke oplevet betænkelighederne, så jeg føler mig ret overbevist om, at vi vil kunne vedtage lovforslaget i dette år.

Pernille Sams (KF):

Da mit partis ordfører, fru Agnete Laustsen, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne sige følgende:

Dette lovforslag, som er en forløber for den generelle revision af ophavsretsloven, har udelukkende til formål at opfylde de forpligtelser, der er fastsat i Rådets direktiv om retlig beskyttelse af edb-programmer. Jeg skal derfor ikke gøre mange bemærkninger til det, i særdeleshed fordi direktivet kun i et par tilfælde har krævet afvigelse fra de allerede gældende regler på dette område. Det gælder spørgsmålet om adgang til dekompile, hvilket populært sagt betyder muligheden for at få forskellige programmer og maskindelene til at arbejde sammen, og det gælder bestemmelser, der fastsætter straf for omsættelse eller besiddelse i kommercielt øjemed af midler til fjernelse eller omgåelse af kopispæringer i edb-programmer.

Nævnes bør nok også, at det nu direkte fremgår af loven, at værker i form af edb-programmer henregnes til litterære værker, idet kriteriet for, at det skal nyde ophavsretlig beskyttelse, alene er, at det skal være originalt i den forstand, at det er ophavsmandens egen intellektuelle frembringelse.

De skelsættende ændringer er der som sagt ikke tale om – det har vi til gode, når 16 års udvalgsarbejde skal udmøntes i foråret 1993 – men vi støtter det nu fremsatte ændringslovforslag.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Venstre kan støtte dette lovforslag. Det er jo, som det allerede er sagt et par gange, et forslag, der tilsigter at imødekomme et EF-direktiv, og det er jo et meget teknisk gearret forslag, som man kan se af bemærkningerne.

[Birthe Rønn Hornbech]

Hr. Qvist Jørgensen nævnte specielt forholdet mellem arbejdsgiver og arbejdstager. Det kan jeg godt forstå, for det kunne jo være et problem. Men det er jo netop omhyggeligt fremhævet i bestemmelsen, at der kan aftales andet end hovedreglen, og det må vel også være det rigtige synspunkt både for Venstre og Socialdemokratiet, at den slags overlades til arbejdsmarkedets parter, så løn og andre arbejdsvilkår kan spille ind.

Med disse bemærkninger kan Venstre altså støtte lovforslaget.

Pernille Frahm (SF):

Det kan vi også i SF.

Men der er et område, som jeg ikke kunne lade være at studse lidt over. Det er det område, der drejer sig om edb-programmer, der er frembragt i et ansættelsesforhold, hvor der nu er en skærpelse, idet man tilføjer, at det ikke bare drejer sig om programmer, der er fremstillet som led i et ansættelsesforhold, men også programmer, der er fremstillet efter arbejdsgiverens direktiver.

Det har jeg undret mig lidt over, for jeg synes egentlig, den første formulering burde være dækkende. Derfor vil jeg gerne høre, hvad forskellen er på den formulering, der er nu, og så den tidligere formulering. Hvad er det for nye områder eller nye produkter, der nu pludselig kan blive omfattet af denne regel med, at ophavsretten automatisk tilfalder arbejdsgiveren?

Det andet, jeg gerne vil nævne, er bøger lavet på edb, hvor man måske kan blive lidt bekymret for, hvad der sker, når der nu står, at retten til at sprede eksemplarerne automatisk overgår til en køber, når eksemplaret sælges første gang. Nu er det jo sådan, at der om kort tid, kan jeg forstå, bliver udgivet en bog på edb herhjemme, hvor det første kapitel bliver gratis, og de næste kapitler sælges for 60 kr. pr. kapitel. Det kunne da være interessant så at finde ud af, om det også er omfattet af denne beskyttelseslov. Når man har købt et kapitel af bogen, har man så ret til at sprede det frit? Og hvilke konsekvenser får det så for forfatterens rettigheder?

Det er nogle af de små spørgsmål, jeg gerne vil stille i udvalget, og nu har jeg så annonceret, at der er noget, jeg gerne vil bore i. Men ellers støtter vi forslaget.

Kim Behnke (FP):

Ministeren har været så ærlig i fremsættelsestalen at gøre opmærksom på, at det er af simpel tidnød, at vi skal behandle dette forslag, nemlig fordi vi med hastige skridt nærmer os den 1. januar 1993, for ellers er det meningen, at der i foråret 1993 skal være en generel lovrevision, og det er jo selvfølgelig fair nok.

Med hensyn til det konkrete indhold vedrørende edb-programmer kan man sige, at i og med at dette forslag, denne lov, kun får midlertidig karakter, er det måske mindre vigtigt, om det også er sikret med hensyn til den teknologiske fremtid. Jeg vil dog godt annoncere, at i forhold til den teknologiske udvikling, der foregår, mener jeg faktisk, at en del af de bestemmelser, man har skrevet her, i løbet af meget kort tid kan vise sig at være forældede. Den teknologiske udvikling netop inden for dette område går så rasende hurtigt, at vi måske – om det så skal være nu eller i foråret 1993 – skulle lave nogle bestemmelser, der i stedet for at være meget præcise i formuleringerne mere er – tillad mig udtrykket – systemformulerende, frem for at vi hele tiden skal revidere lovgivningen, når den teknologiske udvikling løber fra de gældende formuleringer.

Vi vil under det udvalgsarbejde, der nu forestår, være utrolig opmærksom på, hvad man har at sige fra edb-branchens side, fra medarbejderne i edb-branchen, om de præcise formuleringer her. Det er klart, at ønsket om, at de edb-programmer, som en medarbejder har fremstillet – som det nu formuleres – efter ordre, eller hvad vi nu skal kalde det, fra virksomhedens ledelse, er en ny formulering, som man jo kan både dreje den ene og den anden vej i retning af, hvilken indflydelse det vil få i de konkrete situationer. Men jeg tror nok, det er overvurderet, for i langt, langt de fleste ansættelsesforhold mellem edb-virksomheder og deres medarbejdere har man ansættelseskontrakter, sidevis af ansættelseskontrakter, der helt præcist anviser, hvad medarbejderen må gøre, og hvor mange år der må gå, inden medarbejderen i en anden virksomhed beskæftiger sig med noget lignende osv., osv. Så også på det punkt er virkeligheden langt længere fremme end disse meget begrænsede lovformuleringer.

Så meget om selve forslaget. Hvad angår selve det ophavsretlige, er vi pr. definition meget

[Kim Behnke]

skeptiske i Fremskridtspartiet, fordi vi mener, det er noget, der i langt højere grad burde overgives til egentlige aftaler i de enkelte tilfælde, frem for at være noget, der er lovbestemt. Men vi har på det tidspunkt, hvor dette EF-direktiv blev fremmet, anbefalet det, fordi det er en fordel for danske virksomheder i EF-samarbejdet, at man er omgivet af de samme regler, og medmindre man fra branchen har væsentlige indvendinger, vil dette forslag blive mødt med et ja fra Fremskridtspartiet.

Charlotte Enevoldsen (CD):

Da CD's ordfører, fru Jette Pors, ikke kan være til stede ved denne behandling, vil jeg gerne gøre rede for CD's holdning.

Det fremsatte forslag er jo en del af den harmonisering på edb-ophavsretsområdet, som foregår i EF, og vi finder, at den er yderst tiltrængt. Det er den, fordi edb-programmer er en vare, der let kan anvendes på tværs af landegrænserne, så fælles regler er for os at se nødvendige, og vi hilser derfor forslaget velkommen.

Men vi vil gerne henlede opmærksomheden på de debatter, der hidtil har været. Førhen har man kun fokuseret på ophavsmanden, den, der faktisk har lavet programmet, og det i sådan en grad, at man hidtil har glemt, at der faktisk var en bruger, der betalte store beløb for at få lov til at benytte programmet. Dette forslag retter for os at se en lille smule op på denne skævhed, idet køberen nu får en lovlig mulighed for i et begrænset omfang at ændre og kopiere i programmet, så han kan få den glæde af det program, han har købt, som han faktisk har ønsket sig og betalt for.

CD giver derfor ministerens forslag sin fulde tilslutning.

Ole Vig Jensen (RV):

Med dette lovforslag lægges der jo ikke op til den mere omfattende generelle revision, som forestår, efter at Ophavsretsudvalget har afsluttet sit arbejde. Dette revisionsforslag, forestår vi, får vi på dagsordenen her i Tinget på et senere tidspunkt i denne samling.

Med lovforslaget her er der alene tale om beskedne ændringer og tilføjelser til den lovgivning, vi gennemførte på ophavsretsområdet i 1989, hvor vi allerede dengang forudså, at det blev nødvendigt at tilpasse vores lovgivning til

EF-bestemmelser, som var under udarbejdelse, og som nu er vedtaget.

Jeg skal ikke på dette tidspunkt gå nærmere ind i enkeltheder i lovforslaget, men blot sige, at vi også lægger vægt på, at lovgivningen på dette felt er afstemt med de øvrige nordiske lande og initiativer, man tager tilsvarende steder, og vi kan på den baggrund medvirke til at få lovforslaget vedtaget hurtigt.

Lysholm Christensen (KRF):

Lovforslaget har til formål at opfylde de forpligtelser, der er fastsat i Rådets direktiv om retlig beskyttelse af edb-programmer, og vi finder det helt fornuftigt at få den sag bragt i orden nu, selv om vi skal have fat i hele lovkomplekset senere.

Så er der samtidig nogle mindre ændringer af reglerne om edb-programmer, der er frembragt i et ansættelsesforhold, der er spørgsmålet om udlejning af edb-programmer og regler om fremstilling af kopier, og disse mindre ændringer har vi ikke nogen indvendinger imod. Vi finder dem fornuftige og rigtige, og dermed kan vi give vores tilslutning til hele lovforslaget.

Kulturministeren (Grethe Rostbøll):

Tak for en meget velvillig behandling af lovforslaget. Vi vil se frem til at besvare spørgsmål i udvalgsarbejdet; der er jo en række tekniske enkeltheder. Vi har i forvejen set både på det nordiske og på sammenhængen med EF, så vi går gerne ind i en mere detaljeret besvarelse.

Jeg tror, det er rigtigt, at vi i denne slags spørgsmål vil komme til at justere lovgivningen undervejs. Det kan nok være svært, som hr. Kim Behnke foreslår, at lave egentlig systemlovgivning. Det er et område, der er i en hastig udvikling, og så sent som i 1989 har man jo haft fat i de bestemmelser, som også er med her i lovforslaget. Det meste af det, der bliver fremlagt her, er justeringer i forhold til 1989. Der er få nye ting taget med her, men vi har været nødt til at fremsætte det nu før jul for at kunne opfylde Rådsdirektivet til 1. januar 1993.

Men den store reform kommer, og det bliver et stort arbejde. Denne lovgivning, som bliver fremlagt her i dag, bliver indskrevet i den samlede ophavsretsreform efter 1. januar 1993, hvor vi håber at kunne lægge det nye lovforslag frem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af Folketinget Løvig Simonsen (S), Jens Jørgensen, (KF), Hanne Severinsen (V), Gade (SF), Aage Brusgaard (FP), Svend Aage Jensen (CD), Lone Dybkjær (RV) og Glønborg (KRF) har meddelt mig, at de ønsker til statsministeren at stille følgende:

Forespørgsel.

»Hvorledes vil regeringen følge op på Rio-konferencens beslutninger, nationalt, regionalt og globalt?«

(Forespørgsel nr. F 9).

Medlem af Folketinget Karen Højte Jensen (KF) har meddelt, at hun ønsker at udtræde af Udvalget vedrørende Internationalt Ligestillingssamarbejde.

Til nyt medlem har vedkommende gruppe udpeget medlem af Folketinget Christian Wedell-Neergaard (KF), der herefter er valgt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Skatteudvalget (29/10 92):

Udtræder: Flemming Hansen (KF)
Ny stedf.: Helge Adam Møller (KF)

Sundhedsudvalget (29/10 92):

Udtræder: Rahbæk Møller (SF)

Ny stedf.: Lilli Gyldenkilde (SF)

Markedsudvalget (30/10 92):

Udtræder: Sonja Albrink (CD)
Ny stedf.: Mimi Jakobsen (CD)
Udtræder: Charlotte Antonsen (V)
Nyt medl.: Mejdahl (V)
Udtræder: Niels Anker Kofoed (V)
Nyt medl.: Ivar Hansen (V)

Sundhedsudvalget (30/10 92):

Udtræder: Lilli Gyldenkilde (SF)
Ny stedf.: Rahbæk Møller (SF)

Det Politisk-Økonomiske Udvalg (31/10 92):

Udtræder: Erling Olsen (S)
Nyt medl.: Kaj Poulsen (S)

Skatteudvalget (31/10 92):

Udtræder: Peder Sass (S)
Nyt medl.: Hans Erenbjerg (S)

Udvalget vedrørende en Bæredygtig Landbrugsudvikling (2/11 92):

Udtræder: Hanne Severinsen (V)
Ny stedf.: Filt Jensen (V)

Markedsudvalget (2/11 92):

Udtræder: Ivar Hansen (V)
Nyt medl.: Niels Anker Kofoed (V)
Udtræder: Mejdahl (V)
Nyt medl.: Charlotte Antonsen (V)
Udtræder: Mimi Jakobsen (CD)
Ny stedf.: Sonja Albrink (CD)

Det Udenrigspolitiske Nævn (2/11 92):

Udtræder: Arne Melchior (CD)
Nyt medl.: Duetoft (CD)

Udvalget for Forretningsordenen (2/11 92):

Udtræder: Arne Melchior (CD)
Nyt medl.: Mimi Jakobsen (CD)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 4. november 1992, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 17.51